

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudkyní JUDr. Kateřinou Mrázovou, Ph.D. v právní věci

žalobce: **M. A.**, státní příslušnost R. U.
nar. X, ev. č. X
pobytem v ČR: X
adresou pro doručování: X
zastoupen advokátkou Mgr. Pavlínou Zámečnickovou
sídlem Milady Horákové 1957/13, 602 00 Brno

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra ČR**
sídlem Nad Štolou 936/3, P.O. BOX 21/OAM, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 1. 8. 2022, č. j. OAM-394/ZA-ZA11-P15-2022,

takto:

- I. Žaloba **se zamítá**.
- II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.
- III. Ustanovené zástupkyni žalobce Mgr. Pavlíně Zámečnickové, advokátce se sídlem Milady Horákové 13, 602 00 Brno, **se přiznává** odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů ve výši 12 342 Kč, která jí bude vyplacena z účtu Krajského soudu v Brně do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění

I. Vymezení věci

1. Žalobce se podanou žalobou domáhal zrušení shora specifikovaného rozhodnutí žalovaného (dále též „napadené rozhodnutí“), jímž žalovaný rozhodl o žádosti žalobce o udělení mezinárodní ochrany tak, že se tato mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), neuděluje.

II. Shrnutí žalobní argumentace

2. Žalobce v podané žalobě ze dne 7. 9. 2022 uvedl, že informace použité žalovaným v této věci nejsou aktuální. Správní orgány by měly při rozhodování o azylu posuzovat aktuální informace o zemi původu cizince, neboť jsou povinny zjistit přesně a úplně skutečný stav věci. U žalobce je naplněn azylový důvod uvedený v § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu, neboť mu hrozí vážné ohrožení života a lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situaci mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu (poznámka soudu: místo a důvody žalobcem neupřesněny). Žalobce své obavy z nebezpečí, které mu hrozí, uvedl již v pohovoru. Také vyjádřil nesouhlas se způsobem hodnocení relevantních skutečností žalovaným a s jeho závěry, které dovodil z výpovědi žalobce, a také shromážděných informací. Informace, které žalobce podal ve své žádosti, a také ve své výpovědi, obsahují dostatek skutečností, které prokazují pronásledování žalobce, a které nebyly žalovaným vyvráceny.
3. Na základě žádosti žalobce a po splnění zákonných podmínek byla žalobci ustanovena advokátka Mgr. Pavlína Zámečnicková, sídlem Milady Horákové 1957/13, 602 00 Brno, k jeho zastupování v tomto řízení, a to usnesením Krajského soudu v Brně ze dne 25. 10. 2022, č. j. 56 Az 1/2022 – 32.
4. Ustanovená zástupkyně žalobce doplnila žalobu podáním dne 25. 4. 2023. V tomto podání žalobce vyjádřil znovu nesouhlas se závěry žalovaného, neboť vycházel z informací, které nebyly v době rozhodování aktuální. Žalovaný se nezabýval zprávami o aktuálním stavu dodržování lidských práv v zemi původu žalobce v dostatečném rozsahu a rozhodnutí řádně neodůvodnil. Napadené rozhodnutí obsahuje pouze výčet zpráv a informací, z nichž měl žalovaný vycházet. Absentuje však obsah vyjmenovaných zpráv a úvahy, kterými se žalovaný řídil při hodnocení těchto zpráv ve vztahu k tvrzením žalobce. Žalovaný k rozhodným zprávám při svém rozhodování vůbec nepřihlédl, neboť jsou v rozporu s napadeným rozhodnutím. Žalobce dále citoval z několika zpráv. Např. z Informace MZV ČR, z níž podle něj vyplývá, že i přes mírné zlepšení, nadále v zemi původu běžně dochází k mučení či

špatnému zacházení se zadrženými ze strany vyšetřovatelů a vězeňské služby s cílem donutit osoby k doznání. Přestože Uzbekistán usiluje o zlepšení situace v oblasti ochrany lidských práv a základních svobod a zatím účelem přijímá novou legislativu, reformy nejsou v praxi uplatňovány. Dále žalobce citoval ze zprávy Ministerstva zahraničních věcí Spojených států amerických o stavu lidských práv v Republice Uzbekistán za rok 2020 (publikováno v březnu 2021), ze které měl žalovaný rovněž vycházet. Z této zprávy vyplývá, že v Uzbekistánu byla přijata jistá nová opatření k ochraně osob, jež byly omezeny na svobodě, nicméně dle médií a lidskoprávních aktivistů se jedná opět o opatření, která se v praxi příliš neuplatňují. Jistá občanská společnost uvedla, že jsou zadržené osoby mučeny za účelem vynucení jejich doznání ještě před povinným notifikováním jejich příbuzných či advokátů.

5. Žalobce se domnívá, že si měl žalovaný zajistit i další zprávy o dodržování lidských práv v Uzbekistánu. Např. Závěrečné poznámky k páté periodické zprávě Uzbekistánu, Výboru OSN proti mučení či Amnesty International. Z těchto zpráv vyplývá, že mučení je stále závažným jevem Uzbecké justice. Výbor OSN proti mučení ve svých poznámkách ke zprávě o Uzbekistánu ze dne 14. 1. 2020 vyjádřil znepokojení nad zprávami o pokračujícím rutinním mučení a jiným špatným zacházením ze strany orgánů činných v trestním řízení a pracovníků vězeňské služby za účelem vynucení doznání. Též poukázal na to, že justice tvrdí o tom, že doznání bylo získáno mučením, přehlíží. Hlavní líčení v těch trestních věcech, v nichž bylo namítáno získání doznání mučením, byla neverejná a vynesené rozsudky nebyly veřejnosti přístupné.
6. Nedobré jsou i podmínky ve věznicích. Tyto jsou přeplněné, dochází zde k fyzickému týrání, nedostatečné jsou hygienické podmínky a lékařská péče. Zde je možné poukázat na judikaturu ESLP, z níž vyplývá, že i přeplněnost věznic je závažnou skutečností, která sama o sobě odůvodňuje závěr o porušení čl. 3 Úmluvy (viz např. rozsudek ESLP ze dne 10. 1. 2012, č. 42525/07 a 60800/08, bod 145 Ananyev a další proti Rusku, nebo rozsudek ESLP ze dne 20. 1. 2005, č. 63378/00, bod 40 Mayzit). Situaci v místních věznicích se však žalovaný nezabýval.
7. Ze shora citovaných zpráv o dodržování lidských práv v Uzbekistánu vyplývají závažné skutečnosti o mučení a jiném špatném zacházení s osobami omezenými na osobní svobodě, přičemž tyto zprávy neuvádí, že by bylo špatně zacházeno pouze s politickými oponenty nebo osobami z jiné zranitelné skupiny. Žalovaný se tedy důkladně nezabýval všemi okolnostmi, které mohou potvrdit riziko reálného nebezpečí špatného zacházení.
8. V závěrečných poznámkách k páté periodické zprávě Uzbekistánu ze dne 1. 5. 2020 Výboru OSN pro lidská práva bylo vyjádřeno znepokojení výboru ze zpráv o překážkách pro vstup nezávislých nevládních organizací do míst, kde je omezována osobní svoboda. Výbor OSN proti mučení ve svých Závěrečných poznámkách k páté periodické zprávě Uzbekistánu ze dne 14. 1. 2020 vyjádřil znepokojení nad zprávami o pokračujícím rutinním mučení a jiným špatným zacházením ze strany orgánů činných v trestním řízení a pracovníků vězeňské služby za účelem vynucení doznání pro trestní řízení.

9. Žalovaný se dostatečně nevypořádal se zprávami o stavu dodržování lidských práv v Uzbekistánu, které jsou součástí spisu. Neopatřil si k této otázce žádné další aktuální poznatky, ačkoliv z dosud opatřených podkladů vyplývá, že např. mučení je stále závažným jevem v rámci uzbecké justice. Nevěnoval náležitou pozornost všem okolnostem, potvrzujícím či vyvracejícím riziko reálného nebezpečí špatného zacházení ve vztahu k osobě žalobce v případě jeho návratu do země původu. Pro posouzení této otázky si nevytvořil dostatečný skutkový podklad. Závěry žalovaného jsou tak v rozporu s informacemi o stavu dodržování lidských práv.
10. Žalobce věrohodně popsal důvody, proč opustil svou vlast a požádal o udělení mezinárodní ochrany. Uvedl, že mu bylo opakovaně vyhrožováno ředitelem podniku, v němž byl zodpovědný za výdej paliva farmářům, že na něj bude podáno trestní oznámení, pokud do října 2021 nezaplatí škodu, kterou způsobil synovec ředitele podniku, neboť zpronevěřil 200 tun paliva. Žalobce objasnil, že neměl možnost bránit se tím, aby se obrátil na příslušné státní orgány. Pokud by se obrátil na policii a podal trestní oznámení na synovce ředitele podniku, pak se z důvodu panujícího korupčního prostředí obával toho, že mu nebude uvěřeno, a že bude zadržen on sám a bude s ním vedeno trestní stíhání a nakonec bude odsouzen. Poté, co žalobce opustil Uzbekistán, byl opakovaně ve svém bydlišti hledán ze strany bezpečnostních složek i prokuratury. Dosud neobdržel sice žádnou písemnost o zahájení trestního stíhání, ale je zřejmé, že se orgány činné v trestním řízení o jeho osobu zajímají a je po něm pátráno. Proto je u žalobce dána důvodná obava, že v případě nuceného návratu do země původu mu hrozí, že bude zadržen, bude s ním zahájeno trestní stíhání a bude odsouzen. Ve světle shora citovaných zpráv žalobci také hrozí, že bude mučen, aby se doznal ke spáchání trestné činnosti, kterou však nespáchal, protože bude neprávem odsouzen.
11. Žalovaný v napadeném rozhodnutí označil tvrzení žalobce za nadhodnocená a účelová, s čímž však žalobce nesouhlasí. Přestože žalobce své obavy konkretizoval, žalovaný založil svůj závěr pouze na spekulacích a nikoliv na konkrétních skutečnostech. Tvrzení žalovaného, že se žalobce neobrátil s žádostí o ochranu na policii či jiné státní orgány, je paušální úvahou postrádající hodnocení, zda žalobce mohl reálně očekávat účinnou pomoc. V rozhodnutí chybí jakákoliv úvaha a hodnocení zpráv o stavu dodržování lidských práv a základních svobod v Uzbekistánu. Žalovaný informace ze shora citovaných zpráv zcela ignoroval.
12. Žalovaný sice uváděl, že žalobce nebyl nikdy trestně stíhán, nicméně žalobce k tomu uvádí, že v místě jeho bydliště po něm nyní pátrají příslušníci bezpečnostních složek a prokuratury, což nasvědčuje tomu, že trestní stíhání proti jeho osobě již bylo zahájeno, popř. probíhá šetření, na základě kterého v případě jeho návratu bude zahájeno. Pokud žalovaný bagatelizoval problémy žalobce, jako pouhé problémy pracovního rázu, žalobce k tomu poukazuje na to, že i pronásledování ze strany soukromých osob (ředitel podniku) je uznávaným důvodem pro udělení mezinárodní ochrany. Jednání související s chybějícím palivem naplňuje znaky trestného činu a nyní je zřejmé, že ředitel podniku označil za osobu odpovědnou za toto jednání právě žalobce. Žalovaný v napadeném rozhodnutí také označil tvrzení žalobce za nadhodnocená a účelová a ve výpovědi žalobce spatřoval pochybnosti, protože odkázal na platnou judikaturu NSS, konkrétně na jeho rozsudek ze dne 21. 12. 2005, č. j. 6 Azs 235/2004 – 57. Ve světle této judikatury

má žalobce za to, že pokud měl žalovaný pochybnosti o věrohodnosti výpovědi žalobce, měl dát možnost žalobci tyto rozpory vysvětlit. Žalovaný však v odůvodnění napadeného rozhodnutí neuvedl žádný relevantní důvod zpochybňující věrohodnost výpovědi žalobce. V tomto rozsahu je napadené rozhodnutí nepřezkoumatelné. S ohledem na výše uvedené nemohou obstát závěry žalovaného o tom, že žalobci v případě jeho návratu do vlasti nehrozí nebezpečí vážné újmy ve smyslu § 14a odst. 1 a 2 písm. b) zákona o azylu, tedy nebezpečí mučení nebo nelidského či ponižujícího zacházení a trestání.

13. Žalovaný v napadeném rozhodnutí dospěl k závěru, že nezjistil žádnou skutečnost, ze které by vyplývalo, že by byl žalobce v Uzbekistánu vystaven nebezpečí vážné újmy podle § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu s tím, že žalobce neprokázal odůvodněnost svých obav. Takový závěr nemůže dle žalobce obstát. Skutečnost, že před opuštěním vlasti nebyl žalobce trestně stíhán a neměl jiné problémy se státními orgány je při posuzování hrozby nebezpečí vážné újmy nedostačující. Danou otázku je třeba posuzovat především ve vztahu k budoucnosti.
14. Žalovaný se nedostatečně a zcela nepřezkoumatelně vypořádal s důkazními prostředky. Vadou nepřezkoumatelnosti, jako závažnou vadou rozhodnutí, se opakovaně zabýval Nejvyšší správní soud, např. v rozhodnutí pod č. j. 4 Ads 23/2004 – 49, v němž mimo jiné vyjádřil, že přezkoumatelné rozhodnutí musí vždy obsahovat řádné odůvodnění, včetně uvedení podkladů pro jeho vydání, způsobu hodnocení jednotlivých důkazů a úvah, kterými se rozhodující orgán řídil. Žalovaný nedostatečně zkoumal všechny právně relevantní skutečnosti, včetně existence závažných důvodů pro to, že žalobci hrozí v zemi původu nebezpečí pronásledování ze strany ředitele podniku, v němž byl dříve zaměstnán, dále trestní stíhání, odsouzení a s tím spojené špatné zacházení ve smyslu čl. 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, proti čemuž nebude mít možnost ochrany ze strany státních orgánů.
15. S ohledem na výše uvedené žalobce soudu navrhl, aby napadené rozhodnutí zrušil a věc žalovanému vrátil k dalšímu řízení.

III. Vyjádření žalovaného k žalobě

16. Žalovaný ve svém vyjádření k žalobě reagoval pouze na první žalobu podanou samotným žalobcem (a nikoliv na později podané doplnění žaloby prostřednictvím ustanovené advokátky).
17. K žalobním bodům žalovaný uvedl, že jsou uplatněny jen v obecné rovině, bez jakékoliv bližší konkretizace, v čem je spatřováno porušení žalovaného. Žalovaný musí vycházet ze zásady individuálního posuzování jednotlivých žádostí. V první řadě je ve svých úvahách omezen samotným tvrzením žadatele o azyl, a až následně může tato tvrzení hodnotit na podkladě informací o zemi původu. V této souvislosti žalovaný odkázal na rozsudek NSS ze dne 6. 10. 2004, sp. zn. 3 Azs 21/2004, z něhož mimo jiné vyplývá, že správní orgán není povinen seznamovat žadatele o azyl s důvody, pro které by mohlo být jeho žádosti vyhověno.

18. Nekonkrétní žalobní námitky je možné aplikovat na kteréhokoliv žalobce. Žalovaný také poukázal na to, že žalobce podal žádost o mezinárodní ochranu v době, kdy byl na území ČR i EU nelegálně, v čemž žalovaný také spatřuje účelovost jednání žalobce. Mezinárodní ochrana ve formě azylu je specifickým institutem, která slouží k ochraně osob před porušováním jejich základních lidských práv z azylově relevantních důvodů, nikoliv však k řešení situace osob, které se obávají nezákonného jednání jiných osob či jsou nuceni čelit trestněprávním řízením. V řízení nebylo zjištěno, že by žalobce ze země prchal před jednáním státních orgánů, tím méně z důvodů azylově relevantních. Žalobce si vyřídil bez potíží náležitosti k vycestování, s vycestováním neměl žádné potíže. Dosud žil v zemi původu běžným životem, neměl potíže se státními orgány. V řízení nebyly zjištěny žádné závažné a cílené represivní kroky vůči žalobci ze strany státních orgánů, které by měly směřovat k jeho cílené diskriminaci, a to ani v souvislosti s žalobcem popsanou kauzou.
19. K námitce použitých zpráv žalovaný uvedl, že vycházel z informací, které shromáždil ohledně politické a bezpečnostní situace a stavu dodržování lidských práv v Uzbekistánu. Žalobci byla dána možnost se v rámci seznámení s podklady seznámit s uvedenými informacemi, vyjádřit se k nim, navrhnout další podklady atd., avšak žalobce tuto možnost využít nechtěl. V rámci výzvy, aby doplnil nové skutečnosti či informace, žalobce uvedl, že ho u nich doma lidé z prokuratury hledali a ptali se na něj, kde je. Byli tam pouze jednou, žádnou listinu na místě nezanechali. Hovořili s jeho bratrem. O této události se žalobce dozvěděl telefonicky od otce.
20. Jako podklad rozhodnutí využil žalovaný nejen žádost žalobce o udělení mezinárodní ochrany a protokol o pohovoru s ním, ale také širokou škálu informací o zemi jeho původu – o politické a bezpečnostní situaci v zemi a o stavu dodržování lidských práv v Uzbekistánu. Podle názoru žalovaného jsou použité zprávy dostatečně aktuální k posouzení žalobcem předneseného příběhu a splňují i náležitosti kladené judikaturou NSS na obsah, objektivnost i různorodost zpráv. Ačkoliv nyní žalobce tyto zprávy kritizuje, ve správním řízení proti podkladům, jejich obsahu, formě i původu nevznesl jakoukoliv námitku.
21. Žalobce neměl během svého pobytu ve vlasti žádné problémy se státními orgány či bezpečnostními složkami, natož v míře odpovídající mučení či nelidskému a ponižujícímu zacházení či trestání. Žalobce neuvedl ani žádné jiné skutečnosti, dokazující, že by mu konkrétně v případě návratu do vlasti reálně hrozilo v současné době přímé a bezprostřední nebezpečí takového jednání ze strany státních orgánů země původu. Vlast opustil zcela legálně přes oficiální hraniční přechod s vlastním cestovním pasem. Nikdo mu v této cestě nebránil.
22. K potížím s ředitelem podniku žalovaný uvádí, že tyto problémy žalobce byly zapříčiněny čistě pracovními vztahy se zaměstnavatelem a incidentem s odcizeným palivem. Zároveň se zcela zjevně jedná o potíže žalobce se soukromou osobou a nikoliv s oficiálními představiteli státních orgánů v Uzbekistánu. Pokud neslo jednání ředitele podniku vůči osobě žalobce jakékoliv znaky protiprávnosti, měl žalobce využít mechanismů, které mu právní řád jeho vlasti poskytuje k ochraně jeho osoby. Nelze

přehlédnout ani to, že žalobci je dle jeho slov osoba odpovědná za zmizení paliva známá. Je tedy s podivem, že nijak nebránil svá práva a na pachatele činu neupozornil odpovědné orgány. To neučinil s odůvodněním, že v Uzbekistánu je korupce, a že on proti bohatým nic nezmuže. Takové vysvětlení žalovaný považuje za zcela nedostatečné a nedůvěryhodné. Je nelogické, aby žalobce na místo jakékoliv snahy o prokázání své nevinu v podstatě na vše rezignoval a celou věc vyřešil prostým odjezdem z vlasti do zahraničí. Ostatně sám žalobce potvrdil, že proti jeho osobě nebylo dosud zahájeno ze strany uzbeckých státních orgánů žádné trestní stíhání, byť mu měla být dána lhůta pro uhrazení chybějícího paliva do října 2021. Bez povšimnutí nemůže zůstat ani fakt, že žalobce nepožádal o mezinárodní ochranu na Ukrajině, kam z Uzbekistánu dne 13. 9. 2021 prvotně odcestoval (5měsíční pobyt), a ani následně v Polsku, kam se po vypuknutí ozbrojeného konfliktu na Ukrajině dne 27. 2. 2022 přesunul (pobýval zde měsíc před odjezdem do ČR). To svědčí o tom, že údajné potíže ve vlasti žalobce tehdy nevnímal nijak palčivě.

23. Žalovaný tak na základě provedeného správního řízení dospěl k závěru, že žalobce nesplňuje zákonné podmínky pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu a doplňková ochrana mu nebyla udělena. Ve zbytku žalovaný odkázal na obsah napadeného rozhodnutí.
24. S ohledem na výše uvedené žalovaný soudu navrhl, aby žalobu zamítl jako nedůvodnou.

IV. Jednání u krajského soudu

25. Krajský soud k projednání věci nařídil ústní jednání na den 30. 11. 2023, kterého se zúčastnily zástupkyně žalobce i žalovaného. V průběhu jednání soud zrekapituloval průběh soudního řízení a správního řízení, přitom vycházel ze spisů, které byly v této věci vedeny. Zástupkyně žalobce při jednání zopakovala argumentaci uplatněnou v doplnění žaloby. Podle ní žalovaný vycházel z neaktuálních informací, a to zejména pokud jde o podmínky ve věznicích v Uzbekistánu. Žalovaný také nezajistil další aktuální podklady ohledně mučení v uzbeckých věznicích a tamější justici. Žalobce ve správním řízení řádně uvedl svůj azylový příběh, jeho tvrzení jsou věrohodná, protože jsou potvrzena zprávami různých organizací. Není pravdou, že by žalobci v zemi původu nehrozilo vážné nebezpečí. Závěrem zástupkyně žalobce soudu navrhla, aby žalobě vyhověl a napadené rozhodnutí žalovaného zrušil, a současně, aby jí jako ustanovené zástupkyni byla přiznána odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů za tři úkony právní pomoci (převzetí věci, doplnění žaloby a účast u soudního jednání) včetně DPH. Zástupkyně žalovaného při jednání nesouhlasila s argumentací zástupkyně žalobce a plně odkázala na dosavadní argumentaci žalovaného v napadeném rozhodnutí a v písemném vyjádření k žalobě. Soudu navrhla, aby žalobu zamítl jako nedůvodnou. Náhradu nákladů řízení nepožadovala. Jelikož ve věci nebyly činěny důkazní návrhy, soud dokazování neprováděl a s uvažováním konečných návrhů účastníků řízení přikročil k vyhlášení rozhodnutí ve věci samé.

V. Posouzení věci krajským soudem

26. Krajský soud přezkoumal za podmínek uvedených v zákoně č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s.ř.s.“), v rozsahu uplatněných žalobních bodů napadené rozhodnutí žalovaného, jakož i řízení předcházející jeho vydání, a shledal, že **žaloba není důvodná**.
27. Předmětem soudního přezkumu bylo rozhodnutí žalovaného, kterým nebyla žalobci udělena mezinárodní ochrana v žádné z jejích možných forem. Žalovaný tedy neudělil žalobci azyl ani doplňkovou ochranu podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona o azylu. Žalobce svoji žalobu argumentačně směřoval pouze proti neudělení doplňkové ochrany podle § 14a odst. 1 a odst. 2 písm. b) zákona o azylu, přičemž v prvně podané žalobě (ještě bez ustanoveného právního zástupce) zjevně chybně uvedl porušení ust. § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu, avšak k tomuto ustanovení svoji argumentaci a vyličený azylový příběh nesměřoval v žalobě ani v podané žádosti o udělení mezinárodní ochrany, resp. při poskytnutí údajů k této žádosti či při pohovoru (v průběhu celého správního řízení). Neudělení ostatních forem mezinárodní ochrany podle § 12, § 13, § 14 a § 14b zákona o azylu žalobce také nijak nerozporoval. Ostatně ve své argumentaci ani náznakem nesměřoval podanou žádostí ke sloučení rodiny (žádnou rodinu ani blízké vazby na území EU nemá), neuváděl humanitární důvody pro udělení azylu (žalobce je zcela zdravý), a také zcela vyloučil jakýkoliv politický motiv pro udělení azylu (vyloučil jakoukoliv angažovanost v politické straně či hnutí a pronásledování pro zastávání politických názorů), nebo pronásledování z důvodů rasy, pohlaví, náboženství, národnosti anebo příslušnosti k určité sociální skupině. Jelikož žalobce svoji žalobu argumentačně směřoval pouze proti neudělení doplňkové ochrany podle § 14a odst. 1 a odst. 2 písm. b) zákona o azylu, když ostatní závěry žalovaného o neudělení mezinárodní ochrany v dalších jejích formách nerozporoval, krajský soud se nebude dále věnovat přezkumu uvedených bezrozporných pasáží napadeného rozhodnutí, které pokládá za souladné se zákonem, a naopak přezkoumá v plném rozsahu dle uplatněných žalobních bodů důvody neudělení doplňkové ochrany podle § 14a odst. 1 a odst. 2 písm. b) zákona o azylu.
28. Soud předem obecně k věci uvádí, že institut azylu slouží osobám, které jsou v zemi původu pronásledovány ze zákonem stanovených důvodů, a současně není prostředkem pro řešení jakýchkoliv jiných problémů (osobních, rodinných či ekonomických) v zemi původu. Udělení mezinárodní ochrany lze aplikovat pouze v omezeném počtu případů ve smyslu zákonem stanovených podmínek. Legalizace pobytu se záměrem vyhnout se případným nepříznivým důsledkům nezákonného pobytu na území ČR není v žádném případě důvodem pro přiznání mezinárodní ochrany formou azylu (srov. rozsudek NSS ze dne 26. 9. 2006, č. j. 4 Azs 442/2005-43).
29. Žalobce v žalobě potvrdil důvody podané žádosti o udělení mezinárodní ochrany, které byly jednoznačně objasněny i v průběhu správního řízení. Důvodem podané žádosti (a též důvodem odchodu žalobce z vlasti) jsou potíže žalobce s ředitelem podniku, který po něm požaduje zaplacení 200 tun paliva, které měl dle tvrzení žalobce prodat synovec ředitele, a dále pak obava žalobce z odsouzení v případě návratu do vlasti, neboť žalobce za výdej paliva v podniku zodpovídal. Své důvody pro udělení mezinárodní ochrany žalobce v doplnění žaloby jednoznačně podřadil pod § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu.

30. Podle 14a odst. 1 zákona o azylu se udělí doplňková ochrana cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, hrozilo by mu skutečné nebezpečí vážné újmy podle odst. 2, a nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem.
31. Podle § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu se za vážnou újmu podle tohoto zákona považuje mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu.
32. Soud nejprve ověřil z předloženého správního spisu a napadeného správního rozhodnutí skutková zjištění žalovaného a rovněž jeho skutkové a právní závěry v posuzované věci.
33. Ze správního spisu vyplývá, že žalobce podal žádost o udělení mezinárodní ochrany v ČR dne 29. 3. 2022. Jedná se o první žádost žalobce o mezinárodní ochranu. Dne 1. 4. 2022 poskytl údaje k podané žádosti a ještě téhož dne s ním byl proveden pohovor za přítomnosti tlumočníka z ruského jazyka. V rámci toho žalobce uvedl, že se narodil v U., městě X, je státním příslušníkem U., národnosti u., dorozumí se rusky, uzbecky a tádžicky. Je ženatý a má 1 dítě (syn narozen asi X). Manželka i syn se nyní nachází v U., v místě žalobcova posledního bydliště ve vlasti. Žili společně s rodiči žalobce v rodinném domě, který patří otci žalobce, a rodina zde stále žije. Žalobce vyznává islám, ale nemodlí se. Nemá žádné politické přesvědčení, nebyl nikdy členem politické strany nebo hnutí a nikdy se politicky neangažoval. Je zdravý a nemá žádné omezení ani zvláštní potřeby. Z Uzbekistánu žalobce vycestoval dne 13. 9. 2021 letecky do Kyjeva na základě vlastního cestovního dokladu, žádné vízum na Ukrajinu nepotřeboval. Na Ukrajině žil až do 27. 2. 2022, kdy odcestoval automobilem do Polska. V Polsku žil asi měsíc, pak odjel automobilem do ČR. Do ČR přicestoval dne 29. 3. 2022. Ve státech EU nikdy dříve nepobýval, neměl udělená víza ani povolení k pobytu v jiných státech. K důvodům své žádosti o mezinárodní ochranu v ČR žalobce uvedl, že pracoval ve fabrice, která zpracovává bavlnu, kde měl na starosti výdej paliva farmářům. Bylo zjištěno, že chybí 200 tun paliva a obviněn z toho byl žalobce. Podle jeho vyjádření však palivo prodal synovec ředitele podniku, kterého následně z práce vyhodili. Kamery podle žalobce nefungovaly. Žalobce byl údajně obviněn proto, že byl zodpovědný za výdej paliv. Žalobce se domnívá, že pokud by se do Uzbekistánu vrátil, byl by odsouzen. Proto se tam vrátit nemůže. K doplňujícím dotazům žalobce uvedl, že v této věci nebyl oficiálně obviněn, ředitel podniku mu pouze řekl, aby chybějící palivo zaplatil a pokud to neudělá do října 2021, tak to pošlou dál k soudu. Žalobce také upřesnil, že toto mu ředitel sdělil v červenci 2021. Situaci pak řešil tak, že si koupil jízdenku a odjel do Kyjeva. Po upozornění správním orgánem na to, že do Kyjeva odjel až dne 13. 9. 2021, žalobce toto vysvětlil tak, že byl v červenci ředitelem podniku upozorněn na to, aby mu zaplatil peníze za palivo, na což mu žalobce odpověděl, že je bude hledat (poznámka soudu: částka nebyla upřesněna). V období od července 2021 do 13. 9. 2021 již žalobce dle svých slov nebyl ve fabrice zaměstnaný a byl doma. Volali mu, aby peníze zaplatil, protože je potřebují předat dál, tedy zaplatit skladu paliv. Žalobce se jim vymlouval, že na získání peněz potřebuje čas. K dotazu na aktuální situaci v dané věci a zda bylo proti žalobci

v Uzbekistánu zahájeno trestní stíhání, žalobce uvedl, že neví. Podle něj k němu domů chodí nějakí lidé a ptají se, kde je. Žalobce však neví, o koho se jedná, policie to není, možná jde o představitele bezpečnostní služby, neboť ti chodí v civilu. Chodí k němu domů, na adresu, kde bydlel a kde je registrován. Chodí tam skoro každý den. Když před dvěma dny volal domů, říkali mu, že tam zase byli. Ptají se na něj i jeho kamarádů. Jak dlouho toto trvá žalobce nemohl specifikovat. Když dal v podniku výpověď, ředitel podniku mu poskytl určitou lhůtu pro splacení částky za chybějící palivo (do října 2021), neboť v říjnu museli udělat uzávěrku a peníze poslat dál do skladu. K dotazu správního orgánu, na co se přesně lidé ptají, když jeho bydliště navštěvují, žalobce uvedl, že se ptají na to, kde žalobce je, protože po něm chtějí ty dlužné peníze. Říkají, buď dejte peníze, nebo řekněte, kde se žalobce nachází. Rodina jim odpovídá, že nevědí, kde se žalobce nachází. K dalšímu dotazu správního orgánu na to, proč na něj nepodali trestní oznámení a stále ho jen hledají a chtějí peníze, když měl stanovenou lhůtu k zaplacení do října 2021, žalobce odpověděl, že jim slíbil, že peníze do října zaplatí, ale nemohl to udělat. Proč na něj nepodali trestní oznámení, žalobce neví. Dále žalobce uvedl, že v Uzbekistátu neměl žádné jiné problémy, tedy ani s tamními státními orgány či bezpečnostními složkami. Trestně stíhán ve vlasti nikdy nebyl. Problémy neměl ani s vydáním cestovního dokladu nebo při vycestování z vlasti v září 2021. K dotazu, jak chce svoji situaci ve vlasti řešit, žalobce uvedl, že neví, jak by měl tuto situaci řešit. Nemá potřebné peníze a nemůže ihned zaplatit. K dotazu správního orgánu, proč se nebránil, nehájil svá práva a nepodal trestní oznámení na synovce ředitele podniku, který podle něj nezákonně palivo prodal, žalobce uvedl, že kvůli korupci u nich proti bohatým nic nezmuže. K dotazu, zda se alespoň pokusil svá práva nějak bránit, žalobce popřel, že by se pokusil svá práva nějak bránit a vysvětlil, že v podniku pracoval i jeho švagr, který mu poradil, aby raději z města odjel. Žalobce ještě dodal, že pokud by podal trestní oznámení na synovce ředitele, tak stejně tento synovec ředitele vyhraje, neboť odpovědnost za palivo byla na žalobci. Podepsal i dokument o odpovědnosti za palivo. Podnik, v němž žalobce pracoval, se nazývá Pachta pozavaš zavoda, což je uzbecky a v překladu to znamená „továrna na čištění bavlny“. Ředitel podniku se jmenuje F. F. a jeho synovec se jmenuje S. D. Pokud jde o obavy žalobce z návratu do vlasti, žalobce uvedl, že mu mohou udělat cokoli. Synovce ředitele znovu zaměstnali v podniku, žalobce však neví, z jakého důvodu. Žalobce se tedy jednoduše bojí, mohou mu udělat cokoli, třeba i zabít. Upřesnil, že se bojí ředitele podniku. Podnik se nachází ve městě K. Přestěhování na jiné místo v rámci Uzbekistánu by podle žalobce nemohlo vyřešit jeho obavy z návratu do vlasti, protože oni mají, dle tvrzení žalobce, hodně kontaktů. K dotazu na tyto kontakty žalobce upřesnil, že to je samozřejmé, protože mají hodně peněz. K představám o svém budoucím životě žalobce sdělil, že to zatím neví. Pokud jde o jeho pobyt na Ukrajině, žalobce k tomu uvedl, že prostě utekl, měl tam známého. Na závěr pohovoru žalobce uvedl, že uvedl všechny důvody, pro které opustil svou vlast, a pro něž žádá o udělení mezinárodní ochrany v ČR. Žádné vazby na území ČR nebo jiného státu EU nemá. Žádné další skutečnosti, které by měly být vzaty v potaz při posuzování jeho žádosti, již uvést nechtěl. Rovněž doložit doklady na podporu svých tvrzení žalobce nechtěl, a to ani dokument ohledně jeho odpovědnosti za palivo. Ten se nachází u ředitele podniku a žalobce sám žádný výtisk neobdržel.

34. Vzhledem ke shora citovaným skutkovým zjištěním, které žalovaný učinil na základě žalobcem vyličeného azylového příběhu, musí soud přisvědčit správným skutkovým i

právním závěrům žalovaného v posuzované věci, tedy že žalobci v případě jeho návratu do vlasti nehrozí skutečné bezprostřední nebezpečí vážné újmy ve smyslu § 14a odst. 1 a odst. 2 písm. b) zákona o azylu, tedy nebezpečí mučení nebo nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání. V takovém případě nejsou splněny podmínky pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu a doplňková ochrana nemůže být žalobci udělena.

35. Ve vztahu k existenci důvodů pro udělení doplňkové ochrany žalovaný vycházel při posouzení žádosti žalobce o udělení mezinárodní ochrany především z jeho výpovědi, a dále z informací, které shromáždil v průběhu správního řízení ohledně politické a bezpečnostní situace a stavu dodržování lidských práv v Uzbekistánu. Žalovaný konkrétně vycházel ze 1) Zprávy MZV USA o dodržování lidských práv v Uzbekistánu za rok 2020, ze dne 30. 3. 2021, dále z 2) Informace MZV ČR ze dne 20. 4. 2021, dále z 3) Informace o OAMP – Uzbekistán – Bezpečnostní a politická situace v zemi, ze dne 8. 3. 2022, dále z 4) Informace Norského Centra informací o zemích původu (LANDINFO) – Uzbekistán – Změny v oblasti lidských práv, ze dne 20. 12. 2012, a dále z 5) Informace Centra informací o zemích původu a analýze v oblasti migrace (Lifos) švédské Migrační rady – Uzbekistán – Migrace a návrat, ze dne 14. 12. 2020. Veškeré tyto informace tvoří nedílnou součást spisového materiálu v posuzované věci žalobce.
36. Žalovaný se s ohledem na § 14a odst. 1 a odst. 2 písm. b) zákona o azylu ve správním řízení logicky zabýval otázkou, zda žalobci coby žadateli o mezinárodní ochranu hrozí v případě jeho návratu do vlasti nebezpečí mučení nebo nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání. Tato právní úprava byla přejata z Evropské úmluvy o ochraně lidských práv (čl. 3), protože při interpretaci pojmů „nelidského nebo ponižujícího zacházení či trestání“ žalovaný vycházel z rozsudků Evropského soudu pro lidská práva. Z jeho judikatury mimo jiné vyplývá, že pouhá možnost špatného zacházení ještě nemá sama o sobě za následek porušení čl. 3 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv. Aby bylo možné pokládat trest za ponižující a aplikovat čl. 3 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv, musí ponižení a pokoření, které jej provázejí, dosáhnout mimořádného stupně úrovně, jejichž hodnocení závisí na souhrnu všech okolností případu. K takovým závěrům však v posuzované věci nebylo možné dospět. Doplňkovou ochranu lze v případě nebezpečí mučení, nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání, shledat pouze tam, kde takové nebezpečí reálně a bezprostředně hrozí. Nikoliv tam, kde vůbec nastat nemusí nebo může nastat jedině v případě přidružení se jiných okolností, které dosud nelze předjímat.
37. Základním vodítkem při posuzování věci je samotná výpověď žalobce v průběhu správního řízení, tedy vyličení jeho azylového příběhu. Ze sdělení žalobce v průběhu správního řízení vyplynulo, že neměl během svého pobytu ve vlasti žádné problémy s uzbeckými státními orgány či bezpečnostními složkami, natož v míře odpovídající mučení nebo nelidskému a ponižujícímu zacházení nebo trestání. Žalobce nikdy nebyl ve své vlasti trestně stíhán (to platí až do současnosti) a současně ve správním řízení a ani později neuvedl žádné skutečnosti, které by prokazovaly, že by mu v případě jeho návratu do vlasti reálně hrozilo v současné době přímé a bezprostřední nebezpečí mučení či nelidského a ponižujícího zacházení nebo trestání ze strany státních orgánů země původu, které by bylo možno vyhodnotit jako vážnou újmu ve smyslu zákona o

azylu. Navíc vlast žalobce opustil s plným vědomím tamních státních orgánů, aniž by mu v tom kdokoliv bránil, přes oficiální hraniční přechod a s vlastním cestovním dokladem.

38. Žalobce ve správním řízení ani v žalobě neuvedl žádné azylově relevantní důvody, které by jednoznačně osvědčily reálnost skutečného nebezpečí vážné újmy v jeho konkrétním případě po návratu do vlasti, natož pak mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání, kdy by nemohl z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem (§ 14a odst. 1 a odst. 2 písm. b) zákona o azylu).
39. Žalobce ve správním řízení tvrdil, že důvodem jeho odchodu z vlasti a podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany v ČR byly jeho potíže s ředitelem podniku, který po něm požadoval zaplatit 200 tun paliva, které měl prodat synovec ředitele, a dále obava žalobce z odsouzení v případě jeho návratu do vlasti, protože za výdej paliva sám zodpovídal. K tvrzeným potížím žalobce s ředitelem podniku, jenž po žalobci údajně požaduje zaplatit ztracené palivo, krajský soud ve shodě s žalovaným uvádí, že jde o problémy způsobené jednak pracovními vztahy mezi zaměstnavatelem a žalobcem a jednak incidentem s odcizeným palivem. Zjevně jde o potíže žalobce se soukromou osobou a nikoliv s oficiálními představiteli státních orgánů Uzbekistánu. Nejde o výkon státní moci vůči žalobci, nýbrž o čistě soukromý vztah v rámci pracovněprávních předpisů, případně soukromoprávní spor. A právě v této situaci, kdy jednání ředitele podniku vůči žalobci neslo údajné znaky protiprávnosti, měl žalobce využít ochrany svého státu či státních orgánů, tedy mechanismů, které mu právní řád jeho země původu poskytuje k ochraně jeho osoby. Žalobce žádné kroky v tomto směru neučinil, zcela rezignoval na získání pomoci ze strany státu a dobrovolně se vzdal práv k ochraně své osoby. Místo toho použil krajní řešení, tedy vycestování z vlasti a podání žádosti o mezinárodní ochranu v zahraničí. Za situace, kdy žalobci byla skutečně známa osoba odpovědná za zmizení paliva (dle žalobce to byl synovec ředitele podniku), je skutečně s podivem, že žalobce nijak nebránil svá práva a na skutečného pachatele činu neupozornil odpovědné orgány, které mohly na základě takového oznámení jednat, věc vyšetřit a zároveň i prokázat žalobcovu nevinu. Žalobce v takové situaci jinak naprosto přirozené oznámení neučinil, a to pouze s vysvětlením, že je v Uzbekistánu korupce a on proti bohatým nic nezmůže. Takové vysvětlení se jeví jako zcela nedostatečné. Nešlo totiž jen o pouhé oznámení trestného činu a jeho pachatele příslušným policejním složkám, ale v dané věci bylo žalobci dokonce ze strany ředitele podniku vyhrožováno podáním trestního oznámení na jeho osobu s cílem dosáhnout soudního řízení, a to v případě, kdy částku za chybějící palivo žalobce neuhradí sám, bez ohledu na to, že na zmizení paliva dle svých slov nenese žádnou vinu. Právě v této situaci (pohrůžka podáním trestního oznámení, pokud žalobce nezaplatí) se jeví následné jednání žalobce ještě více nelogické. Místo jakékoliv snahy o prokázání své nevinu a o obhajobu svých práv, řeší nastalou situaci jen tak, že na vše rezignuje a odjede z vlasti do zahraničí. Tyto nelogičnosti ve vyličeném azylovém příběhu žalobce jednoznačně svědčí o účelovosti a nadhodnocení tvrzení žalobce (údajné potíže s ředitelem podniku, obavy z odsouzení, údajná nemožnost obrátit se na státní orgány Uzbekistánu za účelem ochrany vlastní osoby) s cílem vytvořit jakýkoliv přehnaný azylový příběh a dosáhnout pozitivního rozhodnutí ve věci podané žádosti o udělení mezinárodní ochrany.

40. Žalobce opakovaně potvrdil (jak ve správním, tak i žalobním řízení), že proti jeho osobě nebylo dosud zahájeno ze strany uzbeckých státních orgánů žádné trestní stíhání nebo soudní řízení, a to přesto, že mu měla být ze strany ředitele podniku poskytnuta lhůta pro uhrazení chybějícího paliva jen do října 2021 s tím, že následně měla být věc postoupena soudu (podle tvrzení žalobce).
41. Účelovost podané žádosti o udělení mezinárodní ochrany dosvědčují nad rámec výše uvedeného i další okolnosti, např. předcházející pobyty na území jiných států bezprostředně po vycestování ze země původu. Dne 13. 9. 2021 žalobce prvotně z Uzbekistánu odcestoval na Ukrajinu (dle svých slov tam měl známého), kde za dobu svého pětiměsíčního pobytu nepožádal o mezinárodní ochranu. To neučinil následně ani v Polsku, kam vycestoval po vypuknutí ozbrojeného konfliktu na Ukrajině dne 27. 2. 2022, a asi měsíc zde pobýval. Teprve pak dne 29. 3. 2022 odcestoval do ČR. Z tohoto postupu žalobce při jeho vycestování ze země původu a následného pobytu v jiných zemích vyplývá, že nyní udávané potíže ve vlasti a obavy z návratu do země původu v době vycestování z vlasti a i několik měsíců po tom žalobce nevnímal nijak palčivě. Také je zřejmé, že důvody vycestování žalobce na Ukrajinu byly odlišné a pokud by nedošlo k vypuknutí ozbrojeného konfliktu na Ukrajině (po agresí Ruské federace), žalobce by zjevně z Ukrajiny do ČR nikdy nepřicestoval, natož aby zde žádal o mezinárodní ochranu.
42. Soud považuje za vhodné také poukázat na to, že ze správního řízení (pohovoru se žalobcem, podané žádosti o udělení mezinárodní ochrany a vyjádření k podkladům) vyplynuly pouze obavy žalobce z toho, že má zaplatit peníze za zmizelé palivo, kterými však nedisponuje, dále obavy z ředitele podniku F. F., a také obavy ze soudního řízení, resp. že bude žalobce za zmizelé palivo odsouzen, protože na něm dle podepsaného dokumentu v zaměstnání spočívala odpovědnost za palivo (dokument nepředložil). Uvedené obavy žalobce ničím nedokládal, jen sdělil, že k němu domů (do místa trvalého bydliště v Uzbekistánu) chodí nějací lidé a ptají se příslušníků jeho rodiny, kde se žalobce nachází. Podle žalobce jde o představitele bezpečnostní služby, kteří chodí v civilu, a ptají se po něm proto, že chtějí peníze za zmizelé palivo. Do protokolu o vyjádření se k podkladům rozhodnutí dne 11. 5. 2022 žalobce toto doplnil ještě tak, že do místa jeho trvalého bydliště se před 10 dny dostavili lidé z prokuratury a ptali se po něm, kde se nachází. Tito lidé přišli pouze jednou, žádný dokument na místě nezanechali. Dozvěděl se to od svého otce, s nímž telefonoval. K důvodům, proč se tito lidé po žalobci ptali, žalobce jen odkázal na důvody již uvedené při pohovoru. Z těchto originálních tvrzení žalobce lze jednoznačně dovodit, že žalobce nemá žádné problémy se státními orgány Uzbekistánu, nebylo proti němu zahájeno trestní stíhání, není příslušnými státními orgány vyšetřován, není s ním vedeno soudní řízení. Jde čistě o soukromoprávní problém, pokud vůbec takový existuje. Může jít o smyšlené okolnosti. Žalobce svá tvrzení ničím nedokládal. Z argumentace žalobce a vyličeného azylového příběhu ovšem nikdy nevyplynulo, že by měl obavy ze státních orgánů v Uzbekistánu, konkrétně obavy z mučení, ponižování a vynucování doznání. To nikdy v průběhu správního řízení a ani v první podané žalobě ze dne 7. 9. 2022 netvrdil. Takové možné konsekvence doplnila zcela nad rámec tvrzení žalobce a vyličeného azylového příběhu teprve až jeho právní zástupkyně v doplnění žaloby ze dne 25. 4. 2023 (právní zástupkyně ustanovena žalobci k zastupování v tomto řízení usnesením zdejšího soudu

ze dne 25. 10. 2022). Ze zpráv, které tvoří součást spisového materiálu a z nichž měl žalovaný při posuzování věci vycházet, sice vyplývá obecná informace, že i přes mírné zlepšení nadále v Uzbekistánu dochází k mučení či jinému špatnému zacházení se zadrženými ze strany vyšetřovatelů či vězeňské služby s cílem donutit osobu k doznání, nicméně žalobce takové obavy po celou dobu řízení nikdy nevyslovil a v jeho azylovém příběhu nic nenasvědčuje tomu, že by žalobci hrozilo v případě jeho návratu do vlasti skutečné a bezprostřední nebezpečí vážné újmy spočívající právě v mučení nebo nelidském či ponižujícím zacházení či trestání (viz výklad shora). Ve zprávách, které shromáždil žalovaný v této věci, lze skutečně takové informace nalézt, avšak nic nenasvědčuje tomu, že by žalobci reálně takto vážná újma při jeho návratu do vlasti skutečně hrozila. Žalobce nikdy takové obavy nespecifikoval a nic podobného ve svém azylovém příběhu netvrdil. Vyslovil obavy z ředitele podniku, kde byl dříve zaměstnán, a to kvůli ztracenému palivu, a nikoliv ze státních orgánů, policie, justice atp. Údajné návštěvy lidí v jeho bydlišti také nikdy nespecifikoval, popřel však, že by šlo o zástupce státních orgánů. Soud k tomu ještě doplňuje, že každý případ musí být posuzován přísně individuálně a přitom je třeba vycházet především z azylového příběhu žadatele tak, jak jej žadatel o mezinárodní ochranu vylíčil. Za žadatele a jím vylíčený azylový příběh nelze cokoli dovozovat či doplňovat. Jen on sám může vylíčit své obavy a důvody, které ho vedly k podání žádosti o mezinárodní ochranu. Žalobní tvrzení uplatněná nad rámec skutečně vylíčeného azylového příběhu žalobcem, a tedy i jím vyslovených obav z návratu do vlasti, mají za cíl pomoci žadateli dosáhnout na udělení mezinárodní ochrany, nicméně jsou mimoběžné s argumentací samotného žadatele, a proto k nim nelze přihlídnout (tvrzení, že např. z Informace MZV ČR nebo Zprávy MZV USA vyplývá, že v Uzbekistánu dochází k mučení a špatnému zacházení se zadrženými ze strany vyšetřovatelů či vězeňské služby s cílem donutit osobu k doznání). Žalovaný je ve svých úvahách v první řadě omezen samotným sdělením žadatele o azyl, a teprve až následně může tato sdělení hodnotit na podkladě informací shromážděných o zemi původu. V této souvislosti lze odkázat na rozsudek NSS v Brně ze dne 6. 10. 2004 sp. zn. 3 Azs 21/2004, podle něhož *„Správní orgán není povinen seznamovat žadatele o azyl s důvody, pro které by mohlo být jeho žádosti vyhověno, a není ani povinen zkoumat, zda žadatel mohl mít i jiné důvody pro udělení azylu, o nichž správní orgán neinformoval. (...) Správní orgán nepochybil, jestliže nezjišťoval a nehodnotil skutečnosti jiné, neuplatněné.“*

43. Žalobce sám ve správním řízení nesdělil žádné skutečnosti, na základě nichž by měl být učiněn reálný závěr o tom, že by měly státní orgány země původu v jeho konkrétním případě postupovat vůči žalobci jakkoliv nestandardně či nespravedlivě nebo dovést špatné zacházení s jeho osobou, které by bylo možno vyhodnotit jako reálně hrozící nebezpečí mučení či nelidského či ponižujícího zacházení v případě návratu žalobce do vlasti, nebo že by měly státní orgány takové případné jednání ze strany jiné fyzické osoby či subjektu vůči žalobci přehlížet či dokonce záměrně cíleně tolerovat. Žalobce nyní pouze domýšlí krajní scénáře pro případ svého návratu do země původu, ve snaze předložit své domněnky jako skutečnost, aniž by tyto měly jakoukoliv reálnou spojitost s jím vylíčeným azylovým příběhem.
44. K námitce použitých zpráv soud uvádí, že žalovaný vycházel z informací, které shromáždil ohledně politické a bezpečnostní situace a stavu dodržování lidských práv v Uzbekistánu. Jednalo se celkem o 5 zpráv (výše již byly citovány). Veškeré tyto

informace jsou součástí spisového materiálu v předmětné věci. Soud má za to, že použité zprávy jsou dostatečně aktuální k posouzení žalobcem předneseného azylového příběhu, splňují i náležitosti kladené judikaturou NSS na obsah, objektivnost i různorodost zpráv. Vyhotovení těchto zpráv lze zařadit do období od 20. prosince 2019 do 8. 3. 2022. Žalobce ani nijak neupřesnil, v čem by měla údajná neaktuálnost těchto zpráv spočívat. Žalobci byla v souladu s § 36 odst. 3 zákona 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdější předpisů (dále jen „správní řád“), dána možnost dne 11. 5. 2022 se v rámci seznámení se s podklady rozhodnutí seznámit i se shromážděnými informacemi o zemi původu, vyjádřit se k nim, navrhnout další podklady rozhodnutí či vyjádřit námitky proti zdrojům informací a způsobu jejich získání. Z protokolu o seznámení se s podklady ze dne 11. 5. 2022 vyplývá, že se žalobce s podklady pro vydání rozhodnutí seznámit nechtěl, nevyjádřil se k nim a rovněž nepožadoval žádné doplnění podkladů pro rozhodnutí. Využil pouze možnost doplnění informací, které měl vzít správní orgán v úvahu při svém rozhodování, a to tak, že sdělil, že jej asi před 10 dny v místě trvalého bydliště navštívili lidé z prokuratury a ptali se na něj, kde se nachází. Bylo to pouze jednou. Dozvěděl se to telefonicky od svého otce. Žádný dokument mu tito lidé v místě bydliště nezanechali. Důvody této návštěvy žalobce neuměl specifikovat, pouze odkázal na důvody již dříve uvedené při pohovoru. Uvedené doplnění informací žalobcem nic na věci nezměnilo, žalovaný následně přistoupil k vydání napadeného rozhodnutí. Žalobce tedy měl v řízení příležitost seznámit se s obsahem shromážděných podkladů, mohl se k nim vyjádřit a stejně tak k jejich zdrojům, případně je mohl doplnit nebo takové doplnění navrhnout. Nic z toho neučinil. Nynější námitky vůči podkladům i samotnému rozhodnutí nejsou způsobilé zpochybnit správnost napadeného rozhodnutí, když ve výše popsaném kontextu vyznívají spíše účelově. Aktuálně zvolená argumentace vůči podkladům rozhodnutí, když k jejich obsahu, formě ani původu žalobce v předcházejícím řízení nevznese jakoukoliv námitku, nemůže zpochybnit správnost závěrů žalovaného, a tedy ani napadeného rozhodnutí. Jako podklad rozhodnutí žalovaný využil kromě široké škály informací o zemi původu (o politické a bezpečnostní situaci a o stavu dodržování lidských práv), také samotnou žádost žalobce o udělení mezinárodní ochrany a protokol o pohovoru s ním. Při shromažďování zpráv o zemi původu a i při jejich následném hodnocení, nemohl žalovaný odhlédnout právě od vyličení azylového příběhu žalobcem.

45. Žalobcem uvedené skutečnosti v průběhu správního řízení nelze vzít za azylově relevantní tak, jak to předpokládá zákon o azylu, je z toho spíše patrná snaha žalobce o legalizaci svého pobytu na území ČR, k čemuž ale neslouží zákon o azylu, nýbrž zákon o pobytu cizinců (k tomu srov. rozsudky NSS, např. rozsudek ze dne 22. 1. 2004, sp. zn. 5 Azs 37/2003, z něhož mimo jiné vyplývá, že *„Poskytnutí azylu je specifickým důvodem pro povolení pobytu na území ČR a nelze je zaměňovat s jinými legálními formami pobytu cizinců na území republiky tak, jak jsou upraveny zákonem o pobytu cizinců za území ČR.“*).
46. Pokud žalobce v žalobě namítal, že si žalovaný měl opatřit i další zprávy zabývající se dodržováním lidských práv v Uzbekistánu, pak aktuálně není zřejmé, o jaké další zprávy by se mělo jednat a jaké nové informace by měly přinést. Pokud žalobce v doplnění žaloby ještě namítal to, že se žalovaný nezabýval podmínkami ve věznicích, pak také není zřejmé, v jakém smyslu toto měl žalovaný činit, když žalobci reálně po návratu do vlasti žádné vězení nehrozí a dosud nebyl z ničeho obviněn. Totéž se týká údajné hrozby

mučením nebo ponižujícím zacházením ze strany policejních složek nebo vězeňské služby, když žalobce nebyl dosud z ničeho obviněn a není s ním vedeno žádné soudní řízení. Z tohoto pohledu by nemělo konkrétní význam ani opatřování dalších zpráv o zemi původu, jenž by dále rozebíraly okolnosti případného mučení a špatného zacházení ve věznicích. Žalobci je třeba přisvědčit v tom, že otázku hrozby vážné újmy v zemi původu je třeba posuzovat především ve vztahu k budoucnosti, nicméně i pro takový závěr, že žalobci po návratu do země původu hrozí skutečné nebezpečí vážné újmy (spočívající v mučení nebo nelidském či ponižujícím zacházení nebo trestání), musí svědčit skutková zjištění a závažné indicie. Takové však v případě žalobce nebyly zjištěny ani prokázány.

47. Mezinárodní ochrana ve formě azylu je specifickým institutem mezinárodněprávní ochrany, který slouží k ochraně osob před porušováním jejich nejzákladnějších lidských práv z azylově relevantních důvodů, nikoliv však k řešení situace osob, které se obávají nezákonného jednání jiných osob či jsou nuceni čelit občanskoprávním sporům nebo trestněprávním řízením, byť jsou osobami obviněnými. V posuzované věci nebylo zjištěno, že by žalobce ze země prchal na základě tíživých okolností před jednáním státních orgánů, tím méně z azylově relevantních důvodů. S legálním vycestováním žalobce skutečně neměl žádné potíže, bez problémů si vyřídil dokumenty k vycestování. V zemi původu žil běžným životem, se státními orgány země původu neměl žádné problémy. Ze strany státních orgánů země původu žalobce nebyly zjištěny žádné závažné a cílené represivní kroky vůči žalobci, které by snad měly směřovat k jeho cílené diskriminaci z azylově relevantních důvodů, a to ani v souvislosti s žalobce popsanou kauzou při ztrátě firemního paliva, na nějž měl žalobce dohlížet. Účelovost podané žádosti o udělení mezinárodní ochrany lze spatřovat i v tom, že žalobce tuto žádost podal v době, kdy byl na území ČR a EU nelegálně.
48. Žalobce zcela mylně označil v žalobě za azylový důvod, který byl v jeho případě naplněn, důvod uvedený v § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu. Vzhledem k jeho argumentaci ve správním řízení, ale také v doplnění žaloby prostřednictvím právní zástupkyně, je zřejmé, že došlo k chybě při označení konkrétního zákonného ustanovení, protože žalobce měl po celou dobu na mysli ust. § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu. Tak k tomu také krajský soud přistoupil (ostatně i ze shromážděných zpráv nevyplývá, že by v zemi původu žalobce probíhal ozbrojený konflikt).
49. Zhodnocením výpovědi žalobce o okolnostech jeho pobytu ve vlasti před odchodem ze země, dále posouzením jeho hlavních motivů k odchodu z vlasti, a také posouzením výše citovaných zpráv o zemi původu, nebylo možné dospět k závěru, že by žalobci v případě jeho návratu do vlasti hrozilo přímé a bezprostřední nebezpečí vážné újmy ve smyslu § 14a odst. 1 a odst. 2 písm. b) zákona o azylu. Žalobce nesdělil žádné důvody, pro které by bylo možné mu udělit doplňkovou ochranu.

VI. Závěr a náklady řízení

50. Soud tedy shledal námitky žalobce neopodstatněnými. Jelikož v řízení nevyšly najevo ani žádné vady, k nimž musí soud přihlížet z úřední povinnosti, zamítl žalobu jako nedůvodnou podle § 78 odst. 7 s. ř. s.
51. O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 s.ř.s. Žalobce neměl ve věci úspěch (žaloba byla jako nedůvodná zamítnuta), nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Procesně úspěšnému žalovanému žádné náklady nad rámec jeho běžné administrativní činnosti nevznikly, náhrada nákladů řízení mu tedy rovněž nebyla přiznána.
52. Krajský soud dále rozhodl výrokem III. o odměně ustanovené zástupkyně Mgr. Pavlínou Zámečnickové za zastupování žalobce v tomto řízení ve smyslu § 35 odst. 8 s.ř.s. a příslušných ustanovení vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátního tarifu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „advokátní tarif“). Jde o odměnu za 3 úkony právní služby, a to za první poradou s klientem včetně převzetí a přípravy zastoupení, je-li žalobci zástupce ustanoven soudem, dále za sepis doplnění žaloby a za účast u soudního jednání dne 30. 11. 2023 ve smyslu § 11 odst. 1 písm. b), d) a g) advokátního tarifu. Za každý z úkonů právní služby náleží odměna ve výši 3 100 Kč (§ 9 odst. 4 písm. d), § 7 bod 5 advokátního tarifu), zástupkyni tedy náleží odměna 3 x 3 100 Kč, tj. 9 300 Kč. Dále jí náleží paušální náhrada hotových výdajů ve výši 300 Kč za 1 úkon právní služby podle § 13 odst. 4 advokátního tarifu, tj. 900 Kč za 3 úkony. Celkem tedy její odměna a náhrada hotových výdajů činí částku 10 200 Kč. Vzhledem k tomu, že ustanovená zástupkyně je též plátcem DPH, soud zvýšil její odměnu o částku připadající na tuto daň, tedy o částku 2 142 Kč (21 % DPH). Ustanovené zástupkyni proto byla přiznána odměna a náhrada hotových výdajů v celkové výši 12 342 Kč, která jí bude vyplacena z účtu Krajského soudu v Brně do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno 30. listopadu 2023

JUDr. Kateřina Mrázová, Ph.D., v. r.
samosoudkyně